

ADINA GRIGORE

I. Semnele ortografice - Diverse	5	55
Punctul (.)	5	55
Virgula (,)	13	58
Două puncte (:)	16	67
Linia de dialog (-)	17	69
Două puncte. Linia de dialog	18	71
Ghiliimele sau semnele citării	20	73
[...]	20	75
Punctele de suspensie	21	77
II. Semnele ortografice	23	79
Crăime (-)	23	81
III. Scrierea corectă a unor	28	84
Grupuri de litere	28	84
che, chi, ghe, ghi	31	87
Recapitulare-grupurile de litere	35	91
Grupurile de sunete ca, ea, ia,	38	93
ie, ua, uă	38	93
Scrierea cu „j” și „I” cu răsărit	39	94
Scrierea cuvintelor care conțin	40	95
litera „r”	40	95
Litere duble	41	96
Probleme de ortografie și de	43	98
ortografie	43	98
IV. Ortografele	46	101
1. ÎNTR-O, ÎNTR-UN, DINTR-O,	46	101
DINTR-UN, PRINTR-O,	46	101
PRINTR-UN	46	101
2. SA/S-A	49	104
3. ÎNTR-UN, ÎNTR-UN, ÎNTR-UN	51	106
4. ÎNTR-UN, ÎNTR-UN, ÎNTR-UN	51	106

ORTOGRAFIA ȘI PUNCTUAȚIA

CUPRINS

I. Semnele de punctuație	5	5. IAU/ I-AU	57
Punctul (.)	5	6. LA/ L-A	59
Semnul întrebării(?)	6	7. NEA/ NE-A	61
Semnul exclamării (!)	10	8. NEAM/ NE-AM	63
Virgula (,)	13	9. NAI/ N-AI	65
Două puncte (:)	16	10. MAI/ M-AI	67
Linia de dialog (-)	17	11. VA/ V-A	69
Două puncte. Linia de dialog	18	12. CEL/ CE-L	71
Ghilimelele sau semnele citării („...”)	20	13. CEA/ CE-A	73
Punctele de suspensie	21	14. CEI/ CE-I	75
II. Semnele ortografice	23	15. CEAI/ CE-AI	77
Cratima (-)	23	16. NUL/ NU-L	79
Apostroful	25	17. NU-I/ N-O	81
Scrierea cu literă mare	26	18. N-AM/N-A/ N-ARE/ N-AU/ N-AȚI/ N-AR	82
III. Scrierea ortografică a unor cuvinte	28	19. M-AR/ MI-AR /NE-AR	84
Scrierea literei <i>m</i> înainte de <i>p</i> și <i>b</i>	28	20. MIE/ MI-E	85
Grupurile de litere <i>ce, ci, ge, gi,</i> <i>che, chi, ghe, ghi</i>	31	21. SĂI/ SĂ-I	87
Recapitulare-grupurile de litere	36	22. CAR/ C-AR	89
Grupurile de sunete <i>oa, ea, ia,</i> <i>ie, ua, uă</i>	38	23. DAR/ D-AR	91
Scrierea cu „â” și „î”	39	24. VAR/ V-AR	93
Scrierea cuvintelor care conțin litera „x”	40	25. SAR/ S-AR	95
Litere duble	41	26. CAȘI/ C-AȘ	97
Probleme de ortografie și de ortoepie a verbelor <i>a fi, a lua și a vrea</i>	43	27. CĂI/ CĂ-I	99
IV. Ortogramele	46	28. CAI/ C-AI	101
1. ÎNTR-O, ÎNTR-UN, DINTR-O, DINTR-UN, PRINTR-O, PRINTR-UN	46	29. DEA/ DE-A	103
2. SA/ S-A	49	30. MOR/ M-OR	105
3. SAU/ S-AU	51	31. NOR/ N-OR	107
4. IA/ I-A	54	32. LOR/ L-OR	109
		33. COR/ C-OR	111
		34. MOȚI/ M-OȚI	112
		35. ȚIE/ ȚI-E	113
		36. DEAL/ DE-AL	115
		37. LAȘ/ L-AȘ	117
		38. MIA/ MI-A	119
		39. MII/ MI-I	121
		40. AI/ A-I	123
		41. O	125

Responsabilitate pentru conținutul și cărți

42. CAM/ C-AM	127	67. MOI/ M-OI	177
43. IAR/ I-AR	129	68. DAȚI/ DA-ȚI	179
44. ACEEA/ ACEIA	131	69. IE/ I-E	181
45. ACEEAȘI/ ACEIAȘI	133	70. NAȘ/ N-AȘ	182
46. ALTĂDATĂ/ ALTĂ DATĂ	135	71. AL/ A-L	184
47. ALTFEL/ ALT FEL	137	72. DUNE/ DU-NE	185
48. BINEÎNȚELES/ BINE ÎNȚELES	139	73. TEI/ TE-I	186
49. DUPĂ/ DE PE	141	74. AȚI/ A-ȚI	188
50. DECÂT/ DE CÂT	144	75. CA/ C-A	190
51. DEMULT/ DE MULT	146	76. CARE/ C-ARE	192
52. DELOC/ DE LOC	148	77. LEI/ LE-I	193
53. NUMAI/ NU MAI	150	78. LAȚI/ L-AȚI	195
54. ODATĂ/ O DATĂ	152	79. NUMAIDECÂT/ NUMAI DE CÂT	196
55. NICIODATĂ/ NICI O DATĂ	154	80. NUIA/ NU IA	197
56. NICICUM/ NICI CUM	156	81. ȚII/ ȚI-I	198
57. NICIUNDE/ NICI UNDE	158	82. DOR/ D-OR	200
58. NICICÂND/ NICI CÂND	159	83. DOI/ D-OI	201
59. MIAU/ MI-AU	161	84. ZI/ ZI-I	202
60. NUȚI/ NU-ȚI	163	85. DAI/ DA-I	203
61. TEO/ TE-O	165	86. VOR/ V-OR	204
62. NAVĂ/ NA-VĂ	167	87. ZILE/ ZI-LE	205
63. VII/ VI-I	169	88. DEOPARTE/ DE O PARTE	206
64. SARE/ S-ARE	171	89. CASĂ/ CA SĂ	207
65. VOI/ V-OI	173	90. NICICÂT/ NICI CÂT	208
66. NOI/ N-OI	175	91. NICIO/ NICI O	209
		92. NICIUN/ NICI UN	210

- într-o, într-un, dintr-o, dintr-un, printr-o, printr-un • sa/ s-a • sau/ s-au • ia/ i-a
 • iau/ i-au • la/ l-a • nea/ ne-a • neam/ ne-am • nai/ n-ai • mai/ m-ai • va/ v-a
 • cel/ ce-l • cea/ ce-a • cei/ ce-i • ceai/ ce-ai • nul/ nu-l • nu-i/ n-o
 • n-am/ n-a/ n-are/ n-au/ n-ați/n-ar • m-ar/ mi-ar/ ne-ar • mie/ mi-e • săi/ să-i
 • car/ c-ar • dar/ d-ar • var/ v-ar • sar/ s-ar • caș/ c-aș • căi/ că-i • cai/ c-ai
 • dea/ de-a • mor/ m-or • nor/ n-or • lor/ l-or • cor/ c-or • moți/ m-oți • ție/ ție-e
 • deal/ de-al • laș/ l-aș • mia/ mi-a • mii/ mi-i • ai/ a-i • o • cam/ c-am • iar/ i-ar
 • aceea/ aceia • aceeași/ aceiași • altădată/ altă dată • altfel/ alt fel
 • bineînțeles/ bine înțeles • după/ de pe • decât/ de cât • demult/ de mult
 • deloc/ de loc • numai/ nu mai • odată/ o dată • niciodată/ nici o dată
 • nicicum/ nici cum • niciunde/ nici unde • nicidecum/ nici când • miau/ mi-au
 • nuți/ nu-ți • teo/ te-o • navă/ na-vă • vii/ vi-i • sare/ s-are • voi/ v-oi • noi/ n-oi
 • moi/ m-oi • dați/ da-ți • ie/ i-e • naș/ n-aș • al/ a-l • dune/ du-ne
 • tei/ te-i • ați/ a-ți • ca/ c-a • care/ c-are • lei/ le-i • lați/ l-ați
 • numaidecât/ numai de cât • nuia/ nu ia • ții/ ții-i • dor/ d-or • doi/ d-oi • zi/ zi-i
 • dai/ da-i • vor/ v-or • zile/ zi-le • deoparte/ de o parte • casă/ ca să
 • nicidecum/ nici cât • nicio/ nici o • niciun/ nici un

1. ÎNTR-O, ÎNTR-UN, DINTR-O, DINTR-UN, PRINTR-O, PRINTR-UN

Cuvintele **într-o, într-un, dintr-o, dintr-un, printr-o, printr-un** se scriu întotdeauna legate cu liniuță de unire.

Cuvintele **întru, dintru, printru** pierd vocala **u** când sunt rostite împreună cu un cuvânt care începe cu o vocală și sunt legate de acesta cu liniuță de unire. Ele arată locul, modul sau timpul: *unde?, de unde?, pe unde?, cum?, când?*

„Doar un pui de pițigoi,
Într-un vârf de fag pitic,
 Stă cu penele vâlvoi ...”

(Acceleratul – George Topîrceanu)

„Scurt, mohorul a foșnit...
 Și spre neagra arătură
Într-o clipă s-a ivit
 Un măgar-miniatură.”

(La vânătoare – George Topîrceanu)

Cine s-aștepta să-mi cadă

Patru iepuri dintr-un foc?...

(*La vânătoare* – George Topîrceanu)

„El a venit

Dintr-un afund de Răsărit.”

(*Nunta Zamfirei* – George Coșbuc)

„Dintr-un timp și vântul tace.”

(*Noapte de vară* – George Coșbuc)

„Bate vântul dintr-o parte –

larna-i ici, vara-i departe.”

(*Ce te legeni ...* – Mihai Eminescu)

Ionuț a încercat printr-un vicleșug să o depășească pe Maria.

1. Subliniază cuvintele scrise cu liniuță de unire:

Într-o dimineață de primăvară, floarea de cireș, împreună cu surorile sale și-au scuturat petalele, care zburau și pluteau prin văzduh, ca într-un joc minunat de copii.

2. Completează cu *într-o*, *într-un*, *dintr-o*, *dintr-un*.

a) Am fost _____ excursie. Acolo am văzut munți. _____ vârf de munte a căzut o piatră.

Lângă piatră se află un cuib. _____ copac au zburat câteva păsărele.

b) Am fost _____ parc. _____ scorbură a zburat o pupăză. Ea avea acolo cuib cu doi puișori.

3. Alcătuieste propoziții în care să folosești ortogramele: *printr-o*, *printr-un*.

4. Alcătuieste un text în care să folosești ortogramele: **într-o**, **într-un**, **dintr-o**, **dintr-un**.

5. Enumeră semnele de punctuație din următoarele texte:

a) Am fost odată într-o rezervație naturală cu plante rare, cu râuri cristaline și stânci semețe, toate încântându-mi privirea.

b) – Nu mai plecați? i-a întrebat bătrânul.
– Ne-am și întors! au rostit frații într-un glas.

6. Completează enunțurile cu ortogramele potrivite:

- „Copacul mare nu se taie _____ lovitură.”
- „_____ bob răsar o mie.”
- „De multe ori _____ măcăcine iese un trandafir.”
- „A fi om _____ bucată.”
- „A vorbi _____ ceas bun.”

Cuvântul **sa** se scrie astfel când poate fi înlocuit cu **ei** sau **lui**.

Exemple:

Povestea **sa** m-a impresionat.

A sosit sora **sa**.

Cuvântul **s-a** se scrie legat cu liniuță de unire când două cuvinte, părți de vorbire diferite (**s** și **a**) se rostesc împreună într-o singură silabă. Cuvântul **a** ajută la exprimarea unei acțiuni (formarea timpului trecut al verbelor).

Exemple:

S-a plimbat prin ploaie.

De curând **s-a** așternut zăpada.

S-a nu se poate înlocui cu nici unul dintre cuvintele **lui** sau **ei**.

„Tremurând s-a stins văpaia lumânării de pe masă.”

(*Singuri* – George Topîrceanu)

„Sus, pe-un stâlp de telegraf,

S-a oprit din zbor o cioară.”

(*Mama* – George Coșbuc)

„ Prâslea le povesti apoi toată istoria sa, le spuse și cum a ieșit deasupra pământului și le arată și mărul de aur al zmeului.”

(*Prâslea cel Voinic și merele de aur* – Petre Ispirescu)

1. Încercuiește forma corectă:

Focul sa/ s-a aprins repede.

Aneta s-a/ sa speriat de fulger.

Tata sa/ s-a supărat că parbrizul mașinii s-a/ sa spart.

Rochița păpușii sa/ s-a murdărit.

Ioana sa/ s-a îndreptat spre camera sa/ s-a.

2. Alcătuieste propoziții în care să folosești cuvintele **sa** și **s-a**.

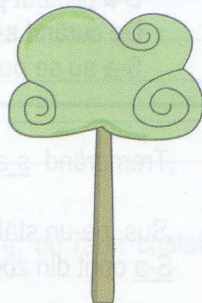
Respect pentru **3.** Taie formele greșite din ghicitoarea:

Sa/ s-a luptat și cu Genarul,
Dar l-a ajutat și calul.
Ileana Cosânzeana l-a așteptat
Și cu ea s-a/ sa însurat.

4. Completează propozițiile cu **sa** ori **s-a**:

Floarea _____ uscat fără apă.
Nu _____ mirat că nu a luat notă bună la olimpiadă.
Prietena _____ nu _____ dus la serbare.
Bluza _____ cea nouă _____ murdărit.

5. Transformă propozițiile după model:

Pomul se usucă. Pomul s-a uscat.

Gina se pregătește pentru concediu.

Andra se joacă la calculator.

Se termină spectacolul.

Apa mării se răcește.

6. Explică folosirea cuvântului **s-a** în următorul text:

„S-a mâniat veverița și s-a pus la pândă să prindă hoțul. S-a ghemuit în fundul scorbunii.”

(Cioc! Cioc! Cioc! – Emil Gârleanu)
